

את דעתן על השיריון, על הקאריירה והמישפחה, על דיעות קדומות ומישחק כוחי

ח'יב סרטני

עד היום אני סובלת מרעיונות-אשמה"

רוב הנשים שהצליחו עשו זאת בתוך המערכת הממלכתית — הפרקליטות לסוגיה ובתי-הדין המשפטי לדרגותיהם. פחות נשים מצליחות בפרקטיקה הפרטית, ומעט נשים הגיעו לשליטה בתחום העיסוקי-הכספי. הטענה, שיש לה ביסוס רחב במציאות, היא שנים משמשות באופן מסורתי בתפקיד כפול. רובן עליהן עול המישפחה, לכן יש יותר מישפטי ניות במערכת הממלכתית כי בה שעות העבודה מוגדרות בדרך-כלל ואפשר באופן טכני לשלב קאריירה וגידול ילדים ומישפחה.

רבות מן הנשים שהגיעו לפוליטיקה הכוחנית הטהורה עשו זאת רק אחרי שהילדים שלהן גדלו, בשלהי שנות ה-30 לחייהן. אז הן היו צריכות להתמודד מול גברים צעירים יותר בדרך-כלל, שהיו גם משוחררים מעול גידול ילדים. מרים תעסה-גלור (58), אמא לשלוש בנות, שמונה שנים, כשנבנה כבר גרלו. בעבר ניהלה את בית-הספר התיכון והנהיגה ז'בוטינסקי, ואף לפני 20 שנה הציעו לה להיות ח'כית. הגבתי בשלילה, כי הבן הקטן שלי היה אז בן 6, עדיין נהנית מניהול בית-הספר ולא ראיתי בכנסת את שיא המאוויים שלי. התחלתי אז את לימודי המאסטר וחשבתי שח"כ צריך להיות בעל-השכלה. הגעתי לכנסת בן 50, כשהיה קונסנזוס מלא במישפחה.

לתנועת-החרות, כמו למפלגת העבודה, יש אירגון נשים משלה. ותעסה-גלור היא יו"ר אירגון נשים חרות, שהוא אירגון מקביל לנעמח. העוסק, בין השאר, גם במעונות יום. אחת הטענות שניסתה להסביר מדוע לא נבחרה אף אשה אחת במקום ריאלי ברשימת חרות לכנסת, היתה שיותר מדי נשים התמודדו ואילו היתה מיספר המתמודדות קטן יותר, לא היו

שרה ארבל-אלמוזלינו
נלא ילדים

כנסת לעבר הנשים. לא אחת היא כונתה בשם "הגננת הלאומית".

דרך אירגוני-נשים

אם בוחנים את המאגרים שמהם מגיעים רוב הפוליטיקאים אל הכנסת או אל עמדות מנהיגות, מוצאים בהם מעט מאוד נשים. אחד המאגרים הגדולים הוא צה"ל, ובו לא מגיעות הנשים לתפקידי ביצוע ולרמת-קצונה דומה לזו של הגברים.

בריקה של רשימת 120 חבריה-הכנסת 11 מגלה 9 מתבריה-הכנסת הם

נמיר קיבלה את מירב הקולות מבין נשות המפלגה ומוקמה במקום ה-7 שיעי ברשימת המערך לכנסת.

נבחרתי למרות שאני אשה", היא אומרת, "למרות שאני אשכנזיה ויונה ברעית". אך גם נמיר בעד שיריון מקומות לנשים. כרי לתת לנשים את האפשרות להתחיל ולהוכיח שהן שוות לא פחות מהגברים."

נמיר מצביעה על העובדה שכל ארבע הנשים במקומות הריאליים ברשימת מפלגת-העבודה כבר הוכיחו את עצמן בכנסת ונבחרו בגלל עובדה זו. זו משימה בלתי-אפשרית להביא למפלגה נשים חרות ללא שיריון

ארבע הנשים המכהנות בכנסת הנוכחית.

נאוה ארד (50), נשואה ואם לילד בן 16, מכהנת בכנסת מ-1981. קודם לכן היתה מזכ"ל ונמחה במשך קרנציה אחת. שושנה ארבל-אלמוזלינו, נשואה ללא ילדים, משמשת היום בתפקיד שרת-הבריאות.

עדנה סולודר, חברת קיבוץ גשר, נציגת התק"ם ברשימת המערך, סיימה עכשיו שש שנים בכנסת. באופן טיבי עי קשה יותר לאשה להתנתק מהבית, גם אם יש לה כל האפשרויות הטכניות, היא לא מוכנה לוותר על אימהות כדי לצאת מחוץ לבית, יוצא שהיא מתחילה בפעילות בגיל מאוחר יחסית ואז כל

ח'יב ארד

מוזכ"ל, ונעמח" לשעבר

ח'יב נמיר

למרות שאני אשה"

קצינים בכירים לשעבר (מהם ארבעה רמטכ"לים).

מאגר נוסף שממנו מגיעים פוליטיקאים לכנסת הוא משרד-המשלוח והחברות הממשלתיות למיניהן. בין כל המנכ"לים אין אף אשה אחת, וברומה גם אין אשה המשמשת כיו"ר מועצת מנהלים. גם בתחום המוניציפאלי קטן מיספר הנשים שהן חברות מועצת-עיר ממיספרן היחסי באוכלוסייה.

וכך יוצא שלנשים לא נותרת ברירה אלא להיכנס לפוליטיקה מן הדלת האחורית, דרך אירגוני-הנשים. מועצת-הפרועלות הוקמה ב-1921, שנה אחרי שהוקמה ההסתדרות, מתוך מחאה על כך שבמסדרות ההסתדרות לא היה די ייצוג לנשים וגם המשאבים לא חולקו בהתאם.

נים", היא אומרת, "החרות לנשים קשה יותר מלגברים, משום שאין להן כלים. לגבר שהוא שר, למשל, או מנכ"ל, יש יותר כלים, הוא יכול לחלק משרות, לארגן כנסים גדולים. אני, כחברת-כנסת, ללא שום עיסוק נוסף, עושה הכל על חשבון המשכורת שלי". נמיר טוענת כי בעבר היתה המנהיגות של מפלגת-העבודה פתוחה יותר לנושא הנשי: "דויד בן-גוריון אמר בזמנו שלא תהיה ממשלה בלי אשה, כמו שאמר שלא תהיה ממשלה בלי נציגות דתית. גם בני, אגב, אמר שלא תהיה רשימה לכנסת בלי אשה. בעניין הזה חלה גרסיה רבה. היום המאבק הוא אחר, הרבה יותר כוחני". נמיר גם יודעת לספר על לא מעט הערות שובניסטיות גבריות מצד חברי

העמדות כבר תפוסות. אבל הקיפוח אינו רק בפוליטיקה, הוא גם בשטחים אחרים. באופן בסיסי אני נגד שיריון, אבל בדרך הבחירות החדשה במפלגה ובשלב הזה אין כל ברירה, עד שתיכנס לתלם ההבנה שנים הן כמו הגברים חרים בהן. בינתיים אין מנוס אלא

נמיר, חברת-כנסת זה 14 שנה בכנסת השמינית, גם היא, כמו רותיה למפלגה — ארד וארבל — אלמוזלינו — התחילה את דרכה הפוליטית באירגון הנשים הגדול במדינה. אז נקרא אירגון אמהות עובדות, ונמיר שימשה בו כמזכירת מחוז תל-אביב. עכשיו נקרא האירגון נעמח, ועדיין משמש חממה לגידול פוליטיקאיות.